

Innhold

Forord til 3. reviderte utgave	13
DEL I BARN OG LEK	15
Kapittel 1 Refleksjoner om nyere syn på barn og barndom	17
Endringer i synet på barn og barndom	17
Framvekst av det medvirkende, meningsskapende barnet	22
Konsekvenser av nyere syn på barn og barndom	23
Forsøk på et metaperspektiv	26
Konklusjon	27
Den videre oppbyggingen av boken	28
I Anbefalt litteratur for videre lesning	29
II Arbeidsoppgaver	29
Kapittel 2 Lek i barnehagen – en innføring.	30
Innledning	30
Fenomenet lek er mangesidig og sammensatt	32
Hvorfor er førskolebarns lek viktig?	36
Hva er karakteristisk for lek?	37
Lekens generelle egenskaper	39
Forsøk på å forstå lek som begrep	41
En dimensjonal forståelse av lek	42
I Anbefalt litteratur for videre lesning	45
II Arbeidsoppgaver	45

Kapittel 3 Lek og samfunn	46
Innledning	46
Intervensjon – skal vi blande oss inn i barns lek?	48
Ulike former for innblanding (intervensjon).	50
Utfordringer	52
Leketøyet i dagens samfunn	53
Er dataspill lek?	54
Barnehagen med egen «hjemmeside»	58
Konklusjoner	59
I Anbefalt litteratur for videre lesning	59
II Arbeidsoppgaver	59
Kapittel 4 Helhetlig tilnærming til omsorg, lek og læring	61
Bakgrunn	61
Omsorg, lek og læring	64
Helhetlig læring – mot en bred forståelse av læring. . .	66
Relasjonen lek–læring.	68
Lek – opplevelse – læring	70
Nye formålsparagrafer for skole og barnehage.	71
Utfordringer	73
I Anbefalt litteratur	74
II Arbeidsoppgaver	75
DEL II GRUNNSYN OG LEK	77
Kapittel 5 Pedagogisk grunnsyn og lek	79
Innledning	79
Pedagogisk grunnsyn som begrep	79
Filosofisk grunnsyn.	80
Sosiologisk grunnsyn	82
Psykologisk grunnsyn	83
Pedagogisk grunnsyn og lek	84
Oppsummering	85
I Anbefalt litteratur for videre lesning	86
II Arbeidsoppgaver	87

Kapittel 6	Psykologiske retninger og lek	88
	Bakgrunn	88
	Psykologiske retninger	89
	Kognitiv teoriforankring	89
	Læringsteoretisk forankring	91
	Psykodynamisk forankring	93
	Humanistisk forankring	94
	I Anbefalt litteratur for videre lesning	96
	II Arbeidsoppgaver	96
Kapittel 7	Pedagogiske retninger og lek	97
	Innledning	97
	Utfordringen med inndeling i pedagogiske retninger	97
	Synet på oppdragelse/dannelse	99
	Vekstpedagogisk retning	102
	Formidlingspedagogisk retning	103
	Dialogpedagogikken	103
	Videreføringer på dialogpedagogikkens grunn	106
	Konklusjoner	110
	I Anbefalt litteratur for videre lesning	111
	II Arbeidsoppgaver	111
DEL III	UTVALGTE TEORIER OM LEK	113
Kapittel 8	Kognitiv og sosiokulturell teori om lek	115
	Piagets kognitive teori	115
	Vygotskijs sosiokulturelle teori	125
	Forskning med kognitiv tilnærming	134
	Konklusjoner	135
	I Anbefalt litteratur for videre lesning	136
	II Arbeidsoppgaver	136
Kapittel 9	Personlighetsteori om lek	137
	Eriksons psykososiale teori – en skisse	137
	Eriksons teori om lek	142
	Eriksons teori som utgangspunkt for behandling av barn med angst	145

Konklusjoner og kritiske kommentarer.	147
I Anbefalt litteratur for videre lesning	149
II Arbeidsoppgaver	149
Kapittel 10 Samfunnskritisk teori om lek	150
Leontjevs miljøorienterte teori	150
Hovedpunkter i miljøorientert teori om lek	157
Noen kritiske kommentarer	158
I Anbefalt litteratur for videre lesning	160
II Arbeidsoppgaver	160
Kapittel 11 Sosialantropologiske tilnæringer til lek . .	161
Generelt	161
Teorier om samspill – sosialantropologiske tilnæringer: innledning	163
Lek som selvutvikling gjennom relasjoner.	167
Lek som kommunikasjon	170
Kritiske kommentarer.	177
I Anbefalt litteratur for videre lesning	179
II Arbeidsoppgaver til kapittel 11	179
Kapittel 12 Filosofiske tilnæringer til lek	180
Buytendijk	182
Gadamer og Schiller.	183
Sutton-Smiths tilnærming	184
Konklusjoner del III	187
DEL IV PRAKTISK-PEDAGOGISKE UTFORDRINGER	189
Kapittel 13 Lek i pedagogisk arbeid	191
Innledende refleksjoner.	191
Premisser for bruk av lek i pedagogisk arbeid	193
Førskolelærerens tilrettelegging for lek	196
En arbeidsmodell for bruk av lek i pedagogisk arbeid .	198
Lek som kompetansefelt og utvikling av yrkesrollen . .	203

Voksenrollen og barns lek – noen refleksjoner	205
Konklusjoner	206
I Anbefalt litteratur for videre lesning	208
II Arbeidsoppgaver	208

Kapittel 14 Lek og sosial motivasjon – refleksjoner

for praksis	209
Bakgrunn	209
Om indre motivasjon, selvoppfatning og sosiale relasjoner i lek	211
Noen pedagogiske refleksjoner	221
I Anbefalt litteratur for videre lesning	223
II Arbeidsoppgaver	223

Kapittel 15 Teori og praksis om barn og lek

Lek, kultur og samfunn	224
Lek, opplevelse, læring – på selvoppfatningens grunn.	226
Teori om lek og pedagogisk kompetanse.	230
Lek og pedagogisk kvalitet	231
Konklusjoner	235
I Anbefalt litteratur for videre lesning	236
II Arbeidsoppgaver	236

Sluttord.	238
--------------------------	------------

Referanser.	240
----------------------------	------------

Register.	254
--------------------------	------------